

Çalışma Yüzünden Yozlaşmak

Emil Cioran

1934

İnsanlar genelde kendileri olarak kalabilmek için çok fazla çalışıyorlar. Çalışma: insanın zevke dönüştürdüğü bir lanet. Bir kişinin yalnızca çalışma aşkı için var gücüyle çalışması, yalnızca değersiz şeyler gerçekleştirmeye yarayan bir çabadan sevinç duyması, ancak aralıksız emek sayesinde kendisi olabileceğini düşünmesi -bunlar iğrenç, anlaşılmasız şeyler. Sürekli, aralıksız çalışma insanı alıklaştırır, bayağılaştırır, kişiliksizleştirir. Bireyin ilgi odağı öznel ortamından ruhsuz bir nesnellığe kayar; işte o zaman insan başka şeyler uğruna kendi yazgısıyla, içsel gelişimiyle ilgilenmez olur: Aslında sürekli bir dönüşüm etkinliği olması gereken gerçek iş, onu varlığının özünden koparan bir dışarıya açılma aracına dönüşür. Çalışmanın artık bütünüyle dışsal bir etkinliği tanımlamaya başlaması anlamlıdır, çünkü insan çalışarak kendisini gerçekleştirmiyor -bir şeyler gerçekleştiriyor. Herkesin bir etkinlikte uğraşp çoğunlukla kendisine uygun olmayan bir yaşam biçimini benimsemesi, çalışma yüzünden alıklaşma eğilimini yansıtır. İnsan bütün çalışma biçimlerinde dikkate değer bir yarar görüyor, ama emek çılgınlığı kendisindeki bir kötülük eğilimine tanıklık eder. Çalışmada, insan kendini unuttur; öte yandan bunun sonu tatlı bir saflığa değil, aptallığa yakın bir duruma varır. Çalışma insan öznesini nesneye dönüştürmüş ve artık köklerine ihanet etme hatasını yapan bir hayvan olmuştur insan. İnsan kendisi için yaşamak yerine -bunu bencillik anlamında değil, gelişme anlamında söylüyorum- kendisini dış gerçekliğin acınası, güçsüz kölesine dönüştürmüştür. Coşku, görü, taşkınlık nerede? En yüce delilik, gerçek kötülüğün hazzı nerede? Çalışmaya tapınmada karşılaşılan olumsuz haz daha çok sefalete, yavanlığa, tiksinti verici bir bayağılığa bağlıdır. Neden insanlar emek vermeyi bırakıp, şimdiye dek boşu boşuna uğraştıkları işle hiç ilgisi olmayan yeni bir işe başlamazlar? Öznel bir sonsuzluk bilinci edinmek yeterli değil mi? Çılgın etkinliğin, aralıksız çalışmayla koşuşturmanın yok ettiği bir şey varsa, o da olsa olsa sonsuzluk duygusu olabilir, çünkü çalışma sonsuzluğun yadsınmasıdır. Kişi zamansal şeyleri kovaladıkça, gündelik emekler sarf ettikçe sonsuzluk da uzaklaşır, erişilmez olur. Bu da aşırı girişken zihinlerin perspektiflerini son derece sınırlı, düşünceleriyle eylemlerini yavan kılar. Çalışmanın karşısına edilgen seyri ya da bulanık düşleri değil de ne yazık ki gerçekleştirilemeyecek bir dönüşümü koymama karşın, kavrayışlı bir tembelliği çılgınca, amansız bir etkinliğe yeğlerim. Dünyayı uykusundan uyandırmak için, tembelliği yüceltmek gerek. Çünkü tembel, metafiziği hareketliden çok daha iyi anlar.

Uzak yerlerin, dünyaya yansıttığım büyük boşluğun çekiciliğine kapılıyorum. Bir boşluk duygusu yükseliyor içimden, kollarımla bacaklarımı, organlarımı ele gelmez ve hafif bir sıvı gibi katediyor. Nedendir bilmem, bu boşluğun aralıksız ilerleyişinde, sonsuza dek genişleyen bu ıssızlıkta, bir ruha etki edebilecek en çelişkili duyguların gizemli varlığını seziyorum. Hem mutluyum hem mutsuz, aynı anda hem taşkınlığı hem de çöküntüyü yaşıyorum, aklımı başımdan alan bir uyumun içinde umutsuzlukla hazza boğuluyorum. Bir yandan öyle şen, bir yandan öyle üzgünüm ki gözyaşlarım göklerin de cehennemin de yansımaları gibi... Üzüntümün sevinci için, bu yeryüzünde bir daha ölüm yaşanmasın isterdim.

Anarşist Kütüphane

Emil Cioran
Çalışma Yüzünden Yozlaşmak
1934

24.12.2021 tarihinde şuradan alındı: Umutsuzluğun Doruklarında
İngilizce Aslı: Degradation through Work
Çeviri: Orçun Türkay, Jaguar Kitap

tr.anarchistlibraries.net